

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

**ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ**

ΜΑΡΤΙΟΣ 2016

Περιεχόμενα

I.	Ιστορικό - Εισαγωγή	1
I.A.	Η εθνική στρατηγική για τις εξαγωγές στο πλαίσιο του 2 ^{ου} Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα	1
I.B.	Επικαιροποίηση της εθνικής στρατηγικής για τις εξαγωγές στο πλαίσιο του 3ου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα	1
II.	Γενικό πλαίσιο & αιτιολογικό του Σχεδίου Δράσης	2
II.A.	Παράγοντες επιτυχίας μιας εξωστρεφούς επιχειρηματικής πολιτικής και ο ρόλος της Πολιτείας.....	2
II.B.	Η εθνική στρατηγική για τις εξαγωγές ως προϋπόθεση μετάβασης σε ένα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης.....	3
III.	Άμεσες παρεμβάσεις, υψηλής προτεραιότητας, στο πλαίσιο του προτεινόμενου σχεδίου δράσης.....	4
III.A.	Ενίσχυση της γνώσης & πληροφόρησης.....	4
III.A.1.	Δημιουργία πληροφοριακού συστήματος & διαδικτυακής πύλης εξωστρέφειας.....	5
III.A.2.	Αναβάθμιση υπηρεσιών Helpdesk.....	6
III. A.3.	Προδιαγραφές για προγράμματα κατάρτισης σε θέματα εξωστρέφειας	7
III.B.	Ενδυνάμωση των δομών και λειτουργιών της Οικονομικής Διπλωματίας.....	7
III.B.1.	Εκπόνηση Οδηγών Επιχειρηματικότητας.....	8
III.B.2.	Αναβάθμιση λειτουργίας γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων (Ο.Ε.Υ.)	8
III.Γ.	Διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού συστήματος διοίκησης, με έμφαση στην ανάπτυξη συνεργειών για την προώθηση της εξωστρέφειας	9
III.Γ.1.	Σύστημα διοίκησης.....	9
III.Γ.2.	Διαχείριση κρίσεων	11

I. Ιστορικό - Εισαγωγή

I.A. Η εθνική στρατηγική για τις εξαγωγές στο πλαίσιο του 2ου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που απέρρεαν από το δεύτερο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα, τον Απρίλιο του 2012 ανακοινώθηκε η εθνική στρατηγική για τις εξαγωγές η οποία στηριζόταν σε τρεις πυλώνες:

- τη διεύρυνση της εξαγωγικής βάσης (Enlarging Greece's export base),
- την προώθηση των εξαγωγών (Exports promotion),
- την απλοποίηση των διαδικασιών για την πραγματοποίηση εξαγωγών (Exports facilitation).

Για την υλοποίηση της ανωτέρω εθνικής στρατηγικής ζητήθηκε παροχή τεχνικής βοήθειας (άρθρο 25) με το συντονισμό της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα (Task Force for Greece) και δρομολογήθηκαν δύο προγράμματα:

- Στρατηγική για τη Διευκόλυνση του Εξωτερικού Εμπορίου, με αρμόδιο εμπειρογνώμονα τη UNCEC,
- Στρατηγική για την Προώθηση των Εξαγωγών, με αρμόδιο εμπειρογνώμονα το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων (Ministry of Economic Affairs) της Ολλανδίας.

Ειδικότερα:

α) Στρατηγική για τη Διευκόλυνση του Εξωτερικού Εμπορίου

Τον Οκτώβριο του 2012 καταρτίστηκε η Εθνική Στρατηγική για τη διευκόλυνση του εξωτερικού εμπορίου με στόχο στην απλοποίηση των προ-τελωνειακών και τελωνειακών διαδικασιών. Η στρατηγική επικεντρωνόταν στην αναθεώρηση των υφιστάμενων διαδικασιών με σκοπό την ορθολογική οργάνωση και απλοποίησή τους, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, μειώνοντας έτσι το χρόνο και το διοικητικό κόστος για τις εξαγωγές. Ο Οδικός Χάρτης για τη Διευκόλυνση του Εξωτερικού Εμπορίου (National Trade Facilitation Roadmap) όριζε αυτή τη μεταρρυθμιστική διαδικασία. Οι περισσότερες δράσεις που προέβλεπε ο Χάρτης έχουν υλοποιηθεί.

Το εν λόγω έργο συνεχίζεται εκ νέου σε αναθεωρημένο πλαίσιο. Η αρμοδιότητα συντονισμού έχει μεταφερθεί στο Υπουργείο Οικονομικών, λόγω του κεντρικού του ρόλου, και ρόλο εμπειρογνώμονα διαδραματίζουν στελέχη της Κυβέρνησης της Ολλανδίας.

β) Στρατηγική για την Προώθηση των Εξαγωγών

Τον Νοέμβριο του 2012 δημοσιεύτηκε έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών Υποθέσεων της Ολλανδίας στην οποία αποτυπώνονται περιοχές που χρήζουν βελτίωσης. Η εν λόγω έκθεση αναδεικνυε τη διαχρονική αδυναμία του ελληνικού κράτους να εκπονήσει μια συνεκτική και συνεπή στρατηγική εξωστρέφειας, η οποία να οργανώνει και να κατευθύνει τις προσπάθειες των εξαγωγέων σε τομείς και αγορές όπου εντοπίζονται ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών. Η αδυναμία αυτή σε μεγάλο βαθμό αποδίδεται σε οργανωτικές δυσλειτουργίες της δημόσιας διοίκησης και, ειδικότερα, στην απουσία αποτελεσματικού συντονισμού των φορέων και υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εξωστρέφειας, με αποτέλεσμα επικαλύψεις αρμοδιοτήτων και σπατάλη πόρων, καθώς και στην έλλειψη επαρκούς γνώσης για τον εντοπισμό των εξαγωγικών ευκαιριών.

Ακολούθησε διαβούλευση μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων με στόχο την κατάρτιση Σχεδίου Δράσης και συστάθηκαν τρεις ομάδες εργασίας με διαφορετικούς τομείς αρμοδιότητας (i. Όραμα, ταυτότητα, στρατηγική, ii. Οργάνωση & δομές, iii. Εργαλεία & μέσα υλοποίησης). Ωστόσο, με εξαίρεση τη συγχώνευση του ΟΠΕ με την εταιρεία Invest in Greece, η οποία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των προτεινόμενων συστάσεων, το έργο διακόπηκε στις αρχές του 2013, χωρίς να υπάρξει τελικό παραδοτέο.

I.B. Επικαιροποίηση της εθνικής στρατηγικής για τις εξαγωγές στο πλαίσιο του 3ου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα

Το τρίτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα (Αύγουστος 2015) έθεσε εκ νέου την ανάγκη επικαιροποίησης της εθνικής στρατηγικής για τις εξαγωγές, αφενός σε ό,τι αφορά την υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τη διευκόλυνση του εμπορίου (ως προς την εθνική ενιαία θυρίδα) και αφετέρου σε ό,τι αφορά την έγκριση ενός σχεδίου δράσης για την προώθηση των εξαγωγών.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ανέλαβε την πρωτοβουλία για την εκπόνηση του παρόντος σχεδίου δράσης για την προώθηση των εξαγωγών, το οποίο έχει εκπονηθεί λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις συστάσεις της ανωτέρω αναφερόμενης Ολλανδικής έκθεσης,

όσο και τα αποτελέσματα της σχετικής διαβούλευσης που είχε πραγματοποιηθεί το 2013 μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.

Η πρόταση του παρόντος σχεδίου παρουσιάστηκε στους συλλογικούς φορείς εκπροσώπησης των εξαγωγέων σε διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού στις 22 Δεκεμβρίου 2015. Η πρωτοβουλία επικροτήθηκε στο σύνολό της από τους εν λόγω φορείς, ενώ πραγματοποιήθηκαν από πλευράς τους και τοποθετήσεις ευρύτερου περιεχομένου. Επίσης, στο προτεινόμενο Σχέδιο Δράσης έχουν ενσωματωθεί σχόλια και παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν από τους προαναφερθέντες φορείς, στο πλαίσιο έγγραφων σχολίων που κατατέθηκαν αλλά και της συζήτησης που πραγματοποιήθηκε.

Το παρόν Σχέδιο θα υλοποιηθεί σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, παράλληλα (αναπτύσσοντας συνέργειες όπου αυτό είναι απαραίτητο):

- i. με το σχέδιο δράσης για τη **διευκόλυνση του εξωτερικού εμπορίου** (με συντονιστή το Υπ. Οικονομικών) και
- ii. το σχέδιο δράσης για την **ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών προϊόντων** (με συντονιστή το Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων).

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, αν και αναγνωρίζεται από όλες τις πλευρές η σημασία ενός **εθνικού brand name** για την υποστήριξη της προώθησης των εξαγωγών, η προσπάθεια για τη δημιουργία και καθιέρωση μιας τέτοιας ταυτότητας σχετίζεται όχι μόνο με το εξωτερικό εμπόριο, αλλά και με τη γενικότερη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς μας και των αξιών με τις οποίες θέλουμε να συνδέσουμε την εικόνα που θα έχει η Ελλάδα ως ταξιδιωτικός αλλά και επενδυτικός προορισμός. Συνεπώς, κρίνεται ότι μια τέτοια προσπάθεια είναι κατά πολύ ευρύτερη από την εξαγωγική πολιτική και, ως υπερ-σύνολο αυτής, ξεπερνά το πεδίο εφαρμογής τους παρόντος σχεδίου δράσης. Σε κάθε περίπτωση πάντως, η **ανάληψη πρωτοβουλιών / έγκριση δράσεων για τη διαμόρφωση μιας εθνικής στρατηγικής branding εμπίπτει στις αρμοδιότητες της (Διυπουργικής) Επιτροπής Εξωστρέφειας**, η σύσταση της οποίας αποτελεί παραδοτέο του παρόντος Σχεδίου Δράσης (βλ. ενότητα III. Γ. 1).

II. Γενικό πλαίσιο & αιτιολογικό του Σχεδίου Δράσης

II.A. Παράγοντες επιτυχίας μιας εξωστρεφούς επιχειρηματικής πολιτικής και ο ρόλος της Πολιτείας

Τα υποκείμενα των εξαγωγών σε κάθε περίπτωση είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις. Η κινητοποίησή τους, ωστόσο, μπορεί να είναι όχι μόνο αυτόβουλη αλλά και αποτέλεσμα της συντονισμένης προσπάθειας της πολιτείας, η οποία καλείται να παρέμβει και να αποκαταστήσει δυσλειτουργίες της ελεύθερης αγοράς στο πλαίσιο μιας διεθνοποιημένης οικονομίας. Ρόλος της πολιτείας οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι η όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη υποστήριξη του εξαγωγέα στη διασφάλιση κάποιων ελάχιστων προϋποθέσεων, όπως η εξασφάλιση ενός σταθερού μακροοικονομικού περιβάλλοντος και η πρόσβαση σε κατάλληλη πληροφόρηση και πηγές χρηματοδότησης.

Ειδικότερα, το είδος και η έκταση των δημοσίων παρεμβάσεων στο πλαίσιο της εξαγωγικής πολιτικής συναρτώνται με τα μακροοικονομικά μεγέθη μιας χώρας, τον βαθμό απασχόλησης του υφιστάμενου παραγωγικού δυναμικού της, τις αναπτυξιακές της δυνατότητες, τις διεθνείς οικονομικές συνθήκες και τεχνολογικές εξελίξεις, τη δυναμικότητα της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και την προσαρμοστικότητα της επιχειρηματικότητας στις μεταβολές της ζήτησης σε ένα διεθνοποιημένο περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτό, το κράτος άλλοτε εμφανίζεται απλά ως αρωγός και υποστηρικτής της επιχειρηματικής κοινότητας στην επίτευξη των εξαγωγικών επιλογών και στόχων της και άλλοτε αναλαμβάνει ενεργότερο ρόλο.

Οι **μεγάλες επιχειρήσεις** διαθέτουν συνήθως τους απαιτούμενους πόρους για τη διερεύνηση των εξαγωγικών τους δυνατοτήτων, όπως και για την προσέγγιση και τη διείσδυση στις διεθνείς αγορές, με μια σχετικά εύλογη επιβάρυνση του συνολικού τους κόστους. Αντίθετα, για τις **μικρές επιχειρήσεις** το κόστος διερεύνησης των εξαγωγικών προοπτικών τους είναι δυσανάλογα μεγάλο σε σχέση με το μέγεθος και το κόστος παραγωγής τους. Αυτό ισχύει ακόμα και στις περιπτώσεις που διαθέτουν εξαιρετικά προϊόντα αλλά και τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους για να διερευνήσουν τις δυνατότητες εξαγωγικής δραστηριότητας.

Στην Ελλάδα, το δυναμικό για τη διεύρυνση της εξαγωγικής βάσης αφορά κατά κύριο λόγο σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, κυρίως οικογενειακές,

με μικρή παραγωγική δυναμικότητα, εσωστρεφή διοίκηση, και περιορισμένα κεφάλαια κίνησης. Τα παραπάνω δεδομένα, σε συνδυασμό με τη δυσμενή οικονομική συγκυρία και την αδυναμία του χρηματοπιστωτικού τομέα να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς, καθιστούν αναγκαία τη δημόσια παρέμβαση, της οποίας ο ρόλος είναι a priori καθοριστικός για την ενίσχυση του εξαγωγικού αποτυπώματος της χώρας.

Στο εν λόγω πλαίσιο, η πολιτεία καλείται να αναλάβει εκείνες τις πρωτοβουλίες, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για να καλυφθούν **διαπιστωμένες ανάγκες που οφείλονται κυρίως σε αδυναμίες των δημόσιων φορέων ή σε αστοχίες της ελεύθερης οικονομίας** (π.χ. ελλιπής πληροφόρηση), ώστε να σχεδιαστούν μέτρα που στοχεύουν, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

- στην πληροφόρηση των επιχειρηματιών για θέματα που αφορούν τις αγορές του εξωτερικού,
- στην αδιάλειπτη υποστήριξη των εξαγωγέων, τόσο κατά τη διερεύνηση των δυνατοτήτων τους για δραστηριοποίηση στις ξένες αγορές, όσο και, στη συνέχεια, σε κάθε στάδιο της εξαγωγικής διαδικασίας,
- στη βελτίωση των δεξιοτήτων των επιχειρήσεων σε θέματα εξαγωγών,
- στην οργανωμένη προσέγγιση των αγορών μέσω στρατηγικού σχεδιασμού,
- στην εξάλειψη των εμποδίων εισόδου στις ξένες αγορές,
- στον προσανατολισμό των επιχειρήσεων σε παραγωγή προϊόντων με εξαγωγικό προσανατολισμό και υψηλή προστιθέμενη αξία.

Επιπλέον, η πολιτεία καλείται να μεριμνά για την **εξασφάλιση των απαραίτητων οικονομικών πόρων**, με στόχο τη **στήριξη και ενίσχυση της δραστηριοποίησης των εξωστρεφών επιχειρήσεων** στις διεθνείς αγορές. Με δεδομένη, μάλιστα, τη σημερινή δυσκολία πρόσβασης των επιχειρήσεων σε τραπεζική χρηματοδότηση, ο ρόλος των εργαλείων της πολιτείας για την ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας μέσω επιχορηγήσεων και εισπρακτών ενισχύσεων από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, αλλά και μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων από άλλους φορείς, καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικός. Η εξειδίκευση των ενισχύσεων θα πρέπει ωστόσο να κατευθύνεται με συστηματικό τρόπο προς την υλοποίηση των στόχων της εξαγωγικής πολιτικής.

II.B. Η εθνική στρατηγική για τις εξαγωγές ως προϋπόθεση μετάβασης σε ένα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης

Κατά τη διάρκεια της παρούσας οικονομικής κρίσης οι εξαγωγές συχνά αποτελούν τη μοναδική διέξοδο των υφιστάμενων επιχειρήσεων, που αντιμετώπισαν σημαντική πτώση του των πωλήσεών τους στο εσωτερικό. Μέσω της προώθησης των εξαγωγών οι πληγείσες ελληνικές επιχειρήσεις μπορούν να διατηρήσουν σταθερό τον κύκλο εργασιών τους, το επίπεδο δραστηριότητας και τις θέσεις εργασίας τους. Επιπλέον, δεδομένης της συρρίκνωσης της εσωτερικής αγοράς, η ανάπτυξη εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας θα πρέπει να εξελιχθεί σε σταθερή στρατηγική και επιλογή των ελληνικών επιχειρήσεων και να μην αποτελεί μόνο λύση ανάγκης και αντίδοτο στην κρίση.

Συνεπώς, η διεύρυνση της εξαγωγικής βάσης της οικονομίας και η πλήρης αξιοποίηση του υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού της χώρας αποτελούν τις σημαντικότερες προϋποθέσεις για το μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας προς ένα νέο βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης, που θα στηρίζεται στην παραγωγή, στην καινοτομία και στην εξωστρέφεια.

Σε αυτό το πλαίσιο, μια αποτελεσματική εθνική στρατηγική για την προώθηση των εξαγωγών θα πρέπει να έχει ως απώτερους στόχους:

- i. την **αύξηση των εξαγωγών** και ειδικότερα:
 - την εδραίωση και περαιτέρω αύξηση του μεριδίου της αγοράς των εξαγόμενων προϊόντων στις παραδοσιακές αγορές εξαγωγής,
 - τη διεύρυνση του υφιστάμενου προϊόντικού μίγματος εξαγωγών σε νέες αγορές,
 - τη διεύρυνση του προϊόντικού μίγματος των εξαγωγών με στόχο τη διαφοροποίησή των εξαγόμενων προϊόντων και τον εμπλουτισμό τους με νέα προϊόντα, υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης και τεχνολογίας.
- ii. την **προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων από το εξωτερικό** που θα κατευθύνονται στη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης με εξαγωγικό προσανατολισμό, κυρίως σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης και τεχνολογίας.

III. Άμεσες παρεμβάσεις, υψηλής προτεραιότητας, στο πλαίσιο του προτεινόμενου σχεδίου δράσης

Για την επίτευξη των προηγούμενων απώτερων / τελικών στόχων, απαιτείται, ως **ενδιάμεση στρατηγική στόχευση**, η **ανάπτυξη των θεσμικών ικανοτήτων και υποδομών του δημοσίου τομέα** και η **κινητοποίηση και βέλτιστη χρήση των περιορισμένων πόρων** που αυτός διαθέτει.

Η προηγούμενη διαπίστωση αποτέλεσε **κύρια καθοδηγητική αρχή** για την εκπόνηση του παρόντος σχεδίου δράσης. Έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη των θεσμικών ικανοτήτων του κράτους και στην αντιμετώπιση εντοπισμένων δυσλειτουργιών ώστε να υπάρξει η δυνατότητα να σχεδιαστεί και, εν συνεχεία, να υλοποιηθεί μια αποτελεσματική στρατηγική προώθησης των εξαγωγών. Στο πλαίσιο αυτό, επελέγησαν **τρεις βασικοί στρατηγικοί στόχοι**, οι οποίοι συνιστούν και τους κεντρικούς άξονες γύρω από τους οποίους αναπτύσσονται οι δράσεις του προτεινόμενου σχεδίου:

- Η **ενίσχυση της γνώσης και πληροφόρησης** που τίθεται στη διάθεση τόσο των εξαγωγέων όσο και των διαμορφωτών πολιτικής σε σχέση με το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της εξαγωγικής δραστηριότητας
- Η **ενδυνάμωση των δομών και λειτουργιών της Οικονομικής Διπλωματίας**, ως βασικού μηχανισμού διεξόδου στις αγορές του εξωτερικού
- Η **διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού συστήματος διοίκησης**, με έμφαση στην ανάπτυξη συνεργειών για την προώθηση της εξωστρέφειας μεταξύ των εμπλεκόμενων κρατικών ή και ιδιωτικών φορέων.

Για την προώθηση των προηγούμενων στόχων προτείνονται στο παρόν σχέδιο **συγκεκριμένες δράσεις προτεραιότητας**, που έχουν επιλεγεί με βασικά κριτήρια την **ανταπόκριση σε χρόνια και επανειλημμένα διαπιστωμένες ανάγκες** και αδυναμίες αλλά και το τον **ρεαλισμό / ωριμότητα ως προς τη δυνατότητα υλοποίησης τους**.

Ακολουθεί η αναλυτική παρουσίαση των στόχων και δράσεων που αντιστοιχούν σε καθένα από αυτούς, με αναφορά στους επισπεύδοντες / εμπλεκόμενους φορείς, τα επιμέρους παραδοτέα και το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης αυτών. Επίσης, ειδική μνεία (σε διακριτή παράγραφο εντός της περιγραφής) γίνεται στη **λήψη τεχνικής βοήθειας** (βάσει του

άρθρου 25 του Κανονισμού ΕΕ 1303/2013) για όσες από τις δράσεις κρίθηκε αυτή αναγκαία, ως προϋπόθεση ολοκλήρωσης τους. Επισημαίνεται ότι για την επιλογή παρόχου της εν λόγω τεχνικής βοήθειας, όσο και για τη διαδικασία συμβασιοποίησής της, το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Structural Reform Support Service - SRSS). Τέλος, σε ειδικό παράρτημα στο τέλος του κειμένου παρατίθεται, σε διαγραμματική μορφή, το πλάνο υλοποίησης του συνολικού σχεδίου.

III.A. Ενίσχυση της γνώσης & πληροφόρησης

Από τη σκοπιά του δημοσίου τομέα, ακρογωνιαίος λίθος για τον σχεδιασμό μιας επιτυχημένης, ενεργού, εξαγωγικής πολιτικής είναι η όσο το δυνατόν πληρέστερη γνώση, σε κάθε χρονική στιγμή, των αναγκών της αγοράς σε σχέση με τις εξαγωγές. Ειδικότερα, δε, όλων εκείνων των δεδομένων που επιτρέπουν στον φορέα πολιτικής τη διενέργεια SWOT ανάλυσης των επιμέρους κλάδων της οικονομίας, ώστε να είναι εφικτή η αξιοποίηση των εκάστοτε εξαγωγικών δυνατοτήτων.

Η γνώση των παραγωγικών συντελεστών της οικονομίας, της παραγωγικής δυναμικότητας και του βαθμού αξιοποίησης αυτής, των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και αδυναμιών των παραγόμενων προϊόντων, του διεθνούς οικονομικού και τεχνολογικού περιβάλλοντος, της κατάστασης των παραδοσιακών αλλά και των αναδυόμενων αγορών, των διεθνών ευκαιριών και κινδύνων είναι κρίσιμη για:

- τη χάραξη πολιτικής εξαγωγών με συγκεκριμένη στόχευση σε σαφώς προσδιορισμένο χρονικό ορίζοντα,
- την ανάδειξη επενδυτικών ευκαιριών για εγχώρια και ξένα κεφάλαια, σε τομείς που παρουσιάζουν εξαγωγικές προοπτικές,
- μια επενδυτική πολιτική που θα εστιάζει στο σχεδιασμό κινήτρων για τη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης με εξωστρεφή προσανατολισμό, ιδίως σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Επιπρόσθετα, από τη σκοπιά του ιδιωτικού τομέα, η άσκηση επιτυχούς εξαγωγικής πολιτικής από τις επιχειρήσεις προϋποθέτει την πρόσβαση σε πληροφόρηση που θα επιτρέψει στην επιχείρηση να πραγματοποιεί ανάλυση περιβάλλοντος (SWOT), τόσο

για την καλύτερη κατανόηση των εξαγωγικών δυνατοτήτων της στις δυνητικές αγορές, όσο και για τη διαμόρφωση της κατάλληλης στρατηγικής εισόδου της σε αυτές. Η πληροφόρηση αυτή αφορά ενδεικτικά:

- τα μακροοικονομικά μεγέθη των αγορών (μέγεθος, δυναμική, οικονομική ευρωστία και σταθερότητα), τις συνθήκες εισόδου και τα συνήθη συναλλακτικά ήθη,
- τις προϋποθέσεις και τα εμπόδια εισόδου στις νέες αγορές, τα κανάλια διανομής, τις καταναλωτικές συνήθειες, τη δυνητική ζήτηση των προϊόντων της, αλλά και τους ανταγωνιστές, τις τιμές και τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τους κ.ά.,
- τις διαδικασίες διενέργειας εξαγωγών ή/και εισαγωγών στις επιμέρους αγορές.

Σε αυτό το πλαίσιο και με έμφαση στη συλλογή, αξιοποίηση και διάχυση της πληροφορίας που απαιτείται τόσο σε επίπεδο πολιτείας όσο και επιχείρησης για τη χάραξη και υλοποίηση επιτυχούς εξαγωγικής πολιτικής, προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις προτεραιότητας:

III.A.1. Δημιουργία πληροφοριακού συστήματος & διαδικτυακής πύλης εξωστρέφειας

Η δράση αυτή αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο του παρόντος σχεδίου καθώς στόχος είναι να αποτελεί βασικό εργαλείο για τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο πολιτείας και επιχείρησης.

Περιλαμβάνει την καταγραφή κάθε απαραίτητης για την εξαγωγική πολιτική πληροφορίας, την αναζήτηση και συλλογή της από εναλλακτικές πηγές και την καταχώρηση και συγκέντρωσή της σε ένα πληροφοριακό σύστημα που θα απολήγει σε μία δυναμική, διαδικτυακή πύλη ενημέρωσης.

Πρόκειται για ένα πληροφοριακό σύστημα που:

- θα αποτελεί «**κέντρο γνώσης**» το οποίο θα περιλαμβάνει βάσεις δεδομένων που θα παρέχουν πληροφορίες για κάθε πτυχή που έμμεσα ή άμεσα επηρεάζει τη λήψη αποφάσεων στο πλαίσιο της εξαγωγικής πολιτικής,
- θα κάνει **χρήση εργαλείων επιχειρησιακής ευφυΐας** (Business Intelligence) για τη διαχείριση, παρουσίαση και ανάλυση των δεδομένων με στόχο τη διευκόλυνση της έγκαιρης, έγκυρης και αποτελεσματικής λήψης αποφάσεων,
- θα αποτελεί **πύλη ενημέρωσης** για τον υπάρχοντα και δυνητικό εξαγωγέα με τρόπο διαδραστικό και

με δυνατότητα χρήσης πολυμέσων, για θέματα όπως εξαγωγικές διαδικασίες, προετοιμασία συμμετοχής σε διεθνείς εκθέσεις, επιχειρηματικές αποστολές κ.λπ., εκπαιδευτικό υλικό κ.λπ.

Ειδικότερα, θα βασίζεται σε δύο πυλώνες:

- A. Αποτύπωση εσωτερικού περιβάλλοντος:** Αφορά την ανάπτυξη ενός πληροφοριακού συστήματος από τον Οργανισμό Enterprise Greece που θα αποσκοπεί στην πλήρη και αναλυτική καταγραφή του παραγωγικού εξαγωγικού και εν δυνάμει εξαγωγικού δυναμικού της χώρας, μέσω προκαθορισμένου μεθοδολογικού πλαισίου. Εκτός από την καταγραφή θα παρουσιάζεται η δυναμική και οι προοπτικές των κλάδων και των προϊόντων/υπηρεσιών. Επιπλέον, θα συμπεριληφθούν στατιστικά στοιχεία για τις ελληνικές εξαγωγές σε βάθος χρόνου με ανάλυσή τους ανά κατηγορία, κλάδο, προϊόν, χώρα και γεωγραφική περιφέρεια προορισμού. Τέλος, έμφαση θα δοθεί **στην καταγραφή και παρουσίαση των υφιστάμενων εργαλείων της πολιτείας για την ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας** μέσω επιχορηγήσεων και εισπρακτέων ενισχύσεων από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, αλλά και μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων από άλλους φορείς.
- B. Αποτύπωση διεθνούς περιβάλλοντος:** Αφορά στην αναβάθμιση της υπάρχουσας διαδικτυακής πύλης Agora του Υπουργείου Εξωτερικών και τον εμπλουτισμό της με περισσότερες δυνατότητες / εφαρμογές (σύμφωνα με ολοκληρωμένη πρόταση που θα καταθέσει προς χρηματοδότηση το εν λόγω Υπουργείο).

Ουσιώδες στοιχείο του έργου θα αποτελέσει η εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας/διασύνδεσης των δυο παραπάνω πυλώνων, όπως και η δυνατότητα προβολής τους σε ενιαίο περιβάλλον, υπό τη μορφή διαδικτυακής πύλης ενημέρωσης.

Για την προετοιμασία υλοποίησης του έργου θα πραγματοποιηθεί προκαταρκτική μελέτη για την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης (διαθέσιμες δομές πληροφόρησης, φορείς –δημόσιοι ή ιδιωτικοί- που τις διαχειρίζονται κ.λπ.), η οποία θα ανατεθεί σε μελετητή του μητρώου ΕΠΑΝΕΚ από το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού.

Λήψη τεχνικής βοήθειας:

Για την ολοκλήρωση της δράσης κρίνεται σκόπιμη η συνδρομή εμπειρογνώμονα άλλου κράτους ή διεθνούς οργανισμού για την παροχή τεχνολογίας (τεχνική βοήθεια άρθρου 25 του Κανονισμού ΕΕ 1303/2013) για:

- την αποτύπωση των πληροφοριακών αναγκών ανά κλάδο, αγορά κ.λπ., τόσο των φορέων σχεδιασμού της πολιτικής, όσο και των εξαγωγέων και τον εντοπισμό ενδεχόμενων «κενών» σε πηγές πληροφόρησης,
- την ανάλυση βέλτιστων πρακτικών ανάλογων πληροφοριακών συστημάτων ως προς το περιεχόμενο, τη δομή και λειτουργία,
- τη σύνταξη αναλυτικών τεχνικών προδιαγραφών για την υλοποίηση του πληροφοριακού συστήματος (ανάπτυξη συστήματος του Πυλώνα Α' και διασύνδεσή του σε ενιαίο περιβάλλον με του Πυλώνα Β'),
- τη σύνταξη προδιαγραφών και διαδικασιών λειτουργίας (π.χ. όροι συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων, κανόνες διαχείρισης και χρήσης του συστήματος, απαιτούμενοι υλικο-τεχνικοί & ανθρώπινοι πόροι κλπ),
- τη διασφάλιση των προϋποθέσεων βιωσιμότητας του εγχειρήματος.

Επισπεύδοντες Φορείς:

- Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού - Enterprise Greece (ως προς τον πυλώνα Α)
- Υπουργείο Εξωτερικών (ως προς τον πυλώνα Β)

Εμπλεκόμενοι Φορείς: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού / Enterprise Greece, Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, αρμόδια Υπουργεία για προτελωνειακές και τελωνειακές διαδικασίες, Επιχειρηματικές Ενώσεις Εξαγωγέων, λοιπές Επιχειρηματικές Ενώσεις και Κοινωνικοί εταίροι.

Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:

- Προκαταρκτική μελέτη:
 - Ανάθεση: 2^ο τρίμηνο 2016
 - Παραλαβή: 3^ο τρίμηνο 2016
- Κατάρτιση όρων σύμβασης τεχνικής βοήθειας:
 - Αίτημα: 1ο τρίμηνο 2016
 - Υπογραφή: 2ο τρίμηνο 2016
- Παροχή τεχνικής βοήθειας
- Διαδικασία ένταξης στο ΣΕΣ 2014-20 & Υλοποίηση Α' Πυλώνα Συστήματος: κατ' εκτίμηση 20-22 μήνες, εξαρτάται το αποτέλεσμα της ανάλυσης προδιαγραφών (Μέθοδος υλοποίησης: Ανοικτός Δημόσιος Διαγωνισμός/Φορέας Υλοποίησης: Υπουργείο Οικονομίας / Enterprise Greece)
- Υλοποίηση Β' Πυλώνα Συστήματος:
 - Διαδικασία ένταξης & υπογραφή σύμβασης: 1ο τρίμηνο 2017
 - Έκδοση Πρόσκλησης: 2^ο τρίμηνο 2016

- Έκδοση Απόφασης Ένταξης: 2ο τρίμηνο 2016
- Υπογραφή σύμβασης με ανάδοχο: 1ο τρίμηνο 2017
- Μελέτη, εκτέλεση και παραλαβή εργασιών αναβάθμισης διαδικτυακής πύλης Agora: 2ο τρίμηνο 2018

(Ο ακριβής χρόνος εξαρτάται από το χρόνο ένταξης και την ομαλή διεξαγωγή της διαγωνιστικής διαδικασίας.)

III.A.2. Αναβάθμιση υπηρεσιών Helpdesk

Για την ενημέρωση και υποστήριξη των υπαρχόντων και δυνητικών εξαγωγέων λειτουργούν από διάφορους φορείς υπηρεσίες helpdesk (π.χ. Συνήγορος Αγοράς στο πλαίσιο της Διεύθυνσης Επιχειρηματικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Εξωτερικών, Enterprise Greece, φορείς εκπροσώπησης εξαγωγέων κ.ά.).

Η δράση αφορά στην ανάλυση και αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών όσον αφορά την επάρκεια, την ανάδειξη πεδίων που δεν καλύπτονται, τη χρηστικότητα και την εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων, με τελικό στόχο τη διατύπωση πρότασης για βελτιστοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες υποστήριξης θα πρέπει να συνδέονται αμφίδρομα με το προτεινόμενο στη δράση III.A.1 πληροφοριακό σύστημα, μετά την ολοκλήρωσή του, έτσι ώστε να αξιοποιούν όλο το εύρος των παρεχόμενων από αυτό πληροφοριών και παράλληλα, να το ανατροφοδοτούν με τις εμπειρίες των χρηστών.

Για την προετοιμασία υλοποίησης του έργου θα πραγματοποιηθεί προκαταρκτική μελέτη για την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης (διαθέσιμες δομές υποστήριξης, φορείς - δημόσιοι ή ιδιωτικοί - που τις διαχειρίζονται κ.λπ.), η οποία θα ανατεθεί σε μελετητή του μητρώου ΕΠΑΝΕΚ.

Λήψη τεχνικής βοήθειας:

Για την ολοκλήρωση της δράσης κρίνεται σκόπιμη η συνδρομή εμπειρογνώμονα άλλου κράτους ή διεθνούς οργανισμού για την παροχή τεχνογνωσίας (τεχνική βοήθεια άρθρου 25 του Κανονισμού ΕΕ 1303/2013) για:

- την αποτύπωση των αναγκών υποστήριξης των εξαγωγέων και τον εντοπισμό πεδίων που δεν καλύπτονται από υφιστάμενες δομές (π.χ. νομική υποστήριξη),

- την ανάλυση βέλτιστων πρακτικών ανάλογων υπηρεσιών υποστήριξης ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τη λειτουργία κ.λπ.,
- τη σύνταξη προδιαγραφών και διαδικασιών λειτουργίας υπηρεσιών υποστήριξης (π.χ. όροι συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων, διαδικασίες λειτουργίας, απαιτούμενοι υλικοτεχνικοί & ανθρώπινοι πόροι, ανάγκες εκπαίδευσης κ.λπ.),
- τη διασφάλιση των προϋποθέσεων βιωσιμότητας της υπηρεσίας.

Επισπεύδων Φορέας: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού (ως προς τη μελέτη αναγκών και τη λήψη τεχνικής βοήθειας)

Εμπλεκόμενοι Φορείς: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, αρμόδια Υπουργεία για προτελωνειακές και τελωνειακές διαδικασίες, Επιχειρηματικές Ενώσεις Εξαγωγέων, λοιπές Επιχειρηματικές Ενώσεις και Κοινωνικοί εταίροι.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:

- Προκαταρκτική μελέτη:
 - ο Ανάθεση: 2ο τρίμηνο 2016
 - ο Παραλαβή: 3ο τρίμηνο 2016
- Κατάρτιση όρων σύμβασης τεχνικής βοήθειας:
 - ο Αίτημα: 1ο τρίμηνο 2016
 - ο Υπογραφή: 2ο τρίμηνο 2016
- Παροχή τεχνικής βοήθειας
- Υλοποίηση: κατ' εκτίμηση 12 μήνες (εξαρτάται από το αποτέλεσμα της ανάλυσης προδιαγραφών στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας)

III. A.3. Προδιαγραφές για προγράμματα κατάρτισης σε θέματα εξωστρέφειας

Η δράση αποσκοπεί στη δημιουργία ενός πλαισίου προδιαγραφών και κριτηρίων βάσει των οποίων θα αξιολογούνται και θα εγκρίνονται προτάσεις πιστοποιημένων φορέων κατάρτισης για δημόσια χρηματοδότηση προγραμμάτων εκπαίδευσης, καθώς και προγραμμάτων συμβουλευτικής (επί τόπου - στην έδρα της επιχείρησης) σε εξαγωγικές και εν δυνάμει εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Το πλαίσιο θα ενσωματώσει και αξιοποιήσει όλα τα υπάρχοντα εργαλεία και τις υποδομές που έχουν αναπτυχθεί μέχρι σήμερα από διάφορους φορείς (Enterprise Greece, Σύνδεσμοι και Ενώσεις Εξαγωγέων, ΣΕΒ, ΣΕΒΕ κ.ά.).

Λήψη τεχνικής βοήθειας:

Για την ολοκλήρωση της δράσης κρίνεται σκόπιμη η συνδρομή εμπειρογνώμονα άλλου κράτους ή διεθνούς οργανισμού για την παροχή τεχνολογίας (τεχνική βοήθεια άρθρου 25 του Κανονισμού ΕΕ 1303/2013) για:

- την αποτύπωση των αναγκών κατάρτισης των υφιστάμενων και εν δυνάμει εξαγωγέων,
- την ανάλυση βέλτιστων πρακτικών ανάλογων υπηρεσιών κατάρτισης ως προς το περιεχόμενο κατάρτισης, το προφίλ των εκπαιδευτών (π.χ. τυπικά προσόντα, απαιτούμενες πιστοποιήσεις) κ.λπ.,
- την πρόταση προδιαγραφών και μεθόδου αξιολόγησης των προγραμμάτων προς χρηματοδότηση.

Επισπεύδων Φορέας: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού / Enterprise Greece

Εμπλεκόμενοι Φορείς: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού / Enterprise Greece, Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, αρμόδια Υπουργεία για προτελωνειακές και τελωνειακές διαδικασίες, Επιχειρηματικές Ενώσεις Εξαγωγέων, λοιπές Επιχειρηματικές Ενώσεις και κοινωνικοί εταίροι.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:

- Κατάρτιση όρων σύμβασης τεχνικής βοήθειας:
 - ο Αίτημα: 1ο τρίμηνο 2016
 - ο Υπογραφή: 2ο τρίμηνο 2016
- Παροχή τεχνικής βοήθειας
- Υλοποίηση: κατ' εκτίμηση 5 μήνες (εξαρτάται από το αποτέλεσμα της ανάλυσης προδιαγραφών στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας).

III.B. Ενδυνάμωση των δομών και λειτουργιών της Οικονομικής Διπλωματίας

Η Οικονομική Διπλωματία, όπως ασκείται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εξωτερικών μέσω των Ελληνικών Αρχών Εξωτερικού (Πρεσβειών και κατά τόπους Γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων), αποτελεί βασικό εργαλείο κρατικής παρέμβασης προς όφελος των εξαγωγέων, ειδικά σε ό,τι αφορά τη διευκόλυνση των προσπαθειών τους για διείσδυση στις ξένες αγορές. Η σκοπούμενη αναβάθμιση της Οικονομικής Διπλωματίας επιδιώκεται στο παρόν σχέδιο μέσω δράσεων που αποσκοπούν πρωτίστως στον εμπλουτισμό και τη συστηματοποίηση των υπηρεσιών ενημέρωσης που προσφέρονται τους υφιστάμενους και εν δυνάμει εξαγωγείς για τις συνθήκες των αγορών-στόχων, αλλά

και στον εκσυγχρονισμό και την τυποποίηση των διαδικασιών λειτουργίας των Γραφείων Ο.Ε.Υ.

Ειδικότερα προτείνονται τα ακόλουθα έργα:

III.B.1. Εκπόνηση Οδηγών Επιχειρηματικότητας

Για να μπορέσουν οι ελληνικές επιχειρήσεις αλλά και η πολιτεία να εντοπίσουν τις ευκαιρίες και τους κινδύνους των διεθνών αγορών απαιτείται η συστηματική αποτύπωσή τους. Στο πλαίσιο αυτό, απαραίτητη είναι η ομοιογένεια και τυποποίηση των διαδικασιών για τη συστηματική παρακολούθηση και ανάλυση των διεθνών αγορών, καθώς και για την παροχή στοιχείων στους ενδιαφερόμενους με τρόπο συνεκτικό, ολοκληρωμένο και εύκολα προσβάσιμο. Για τον σκοπό αυτό προωθείται η υλοποίηση ενός περιεκτικού πλαισίου δράσεων που αφορούν:

- Στην ανάπτυξη του μεθοδολογικού πλαισίου, βάσει του οποίου θα εκπονούνται οι οδηγίες επιχειρηματικότητας και οι έρευνες αγοράς των Γραφείων Ο.Ε.Υ. των Αρχών Εξωτερικού,
- Στην εκπόνηση Οδηγών Επιχειρηματικότητας για τις αγορές στόχους του εξωτερικού, όπου υφίστανται και τα Γραφεία Ο.Ε.Υ.

Οι οδηγοί επιχειρηματικότητας θα εκπονούνται από τον Ανάδοχο με την υποστήριξη τοπικών συνεργατών (με σχετικές δηλώσεις αποδοχής συνεργασίας) υπό την επίβλεψη του αρμόδιου γραφείου Ο.Ε.Υ., το οποίο θα συντονίζει τη συγκέντρωση των στοιχείων βάσει των αναγκών της ελληνικής οικονομίας με κεντρικό συντονισμό από το Υπουργείο Εξωτερικών.

Επιπεύδων Φορέας: Υπουργείο Εξωτερικών

Εμπλεκόμενοι Φορείς: Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού / Enterprise Greece, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, αρμόδια Υπουργεία για προτελωνιακές και τελωνιακές διαδικασίες, Επιχειρηματικές Ενώσεις Εξαγωγέων, λοιπές Επιχειρηματικές Ενώσεις και Κοινωνικοί εταίροι.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:

- Διαδικασία ένταξης, διενέργεια διαγωνισμού & υπογραφή σύμβασης
 - ο Έκδοση Πρόσκλησης: 2ο τρίμηνο 2016
 - ο Έκδοση Απόφασης Ένταξης: 3ο τρίμηνο 2016
 - ο Υπογραφή σύμβασης με ανάδοχο: 1ο τρίμηνο 2018
- Ανάπτυξη μεθοδολογικού πλαισίου και εκπόνηση οδηγών: 1ο τρίμηνο 2019.

(Ο ακριβής χρόνος εξαρτάται από το χρόνο ένταξης και την ομαλή διεξαγωγή της διαγωνιστικής διαδικασίας.)

III.B.2. Αναβάθμιση λειτουργίας γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων (Ο.Ε.Υ.)

Τα γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων αποτελούν τις μοναδικές υπηρεσίες που διαθέτει το ελληνικό κράτος στο εξωτερικό προκειμένου να υποστηρίξει τις δραστηριότητες οικονομικής διπλωματίας και ο ρόλος τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τη στήριξη της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας και της προσέλκυσης επενδύσεων.

Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνεται η απλούστευση και πιστοποίηση διαδικασιών των γραφείων Ο.Ε.Υ. των Ελληνικών Αρχών Εξωτερικού κατά το πρότυπο ISO 9001:2008 με την πραγματοποίηση εσωτερικών και εξωτερικών επιθεωρήσεων. Η υλοποίηση αυτής της δράσης ανταποκρίνεται στην ανάγκη δημιουργίας ενός πλαισίου, στο οποίο θα απλουστευθούν περαιτέρω και θα πιστοποιηθούν οι διαδικασίες των εν λόγω γραφείων με σκοπό:

- τη μείωση του κόστους των «διοικητικών παραγόμενων προϊόντων», μέσω της τυποποίησης διαδικασιών και της εφαρμογής συστήματος δεικτών μετρήσιμης αποτελεσματικότητας των παρεχομένων υπηρεσιών και ανάδειξη της διάστασης της συγκρισιμότητας,
- τη διασφάλιση παροχής υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, μέσω της πιστοποίησης των Γραφείων ΟΕΥ που θα λειτουργούν παγκοσμίως με Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ISO και ειδικότερα: α) την ενθάρρυνση και παρακίνηση μέσω της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών προς τις ελληνικές επιχειρήσεις και φορείς σε θέματα οικονομικής πληροφόρησης, μέσω της υποστήριξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, μέσω της διευκόλυνσης της επιχειρηματικής διασύνδεσής τους και προώθησης των εξαγωγών τους και β) την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις και φορείς της χώρας διαπίστευσης υποστηρίζοντας την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, επενδυτικών δυνατοτήτων και ευκαιριών καθώς και τη συντεταγμένη προώθηση της υλοποίησής τους στην Ελλάδα,
- τη συνεχή βελτίωση του Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας και των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Επιπεύδων Φορέας: Υπουργείο Εξωτερικών

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης (πιστοποίηση ISO):

- Διαδικασία ένταξης, διενέργεια διαγωνισμού & υπογραφή σύμβασης:
 - ο Έκδοση Πρόσκλησης: 2^ο τρίμηνο 2016
 - ο Απόφαση Ένταξης: 2^ο τρίμηνο 2016
 - ο Υπογραφή σύμβασης με ανάδοχο «Απλούστευση και τυποποίηση διαδικασιών των υπηρεσιών»: 3^ο τρίμηνο 2017
 - ο Υπογραφή Σύμβασης με ανάδοχο «Πιστοποίηση Γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων» 1^ο τρίμηνο 2018
- Ολοκλήρωση διαδικασίας πιστοποίησης γραφείων: 2ο τρίμηνο 2020

(Ο ακριβής χρόνος εξαρτάται από το χρόνο ένταξης και την ομαλή διεξαγωγή της διαγωνιστικής διαδικασίας.)

III.Γ. Διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού συστήματος διοίκησης, με έμφαση στην ανάπτυξη συνεργειών για την προώθηση της εξωστρέφειας

Για τον επιτυχή σχεδιασμό και υλοποίηση της πολιτικής προώθησης των εξαγωγών απαιτείται, επιπλέον, η ανάπτυξη ενός πλαισίου που θα θεσμοθετεί και θα αναπτύσσει συντεταγμένα συνέργειες μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και θα λειτουργεί συγκροτημένα για τη χάραξη της πολιτικής εξωστρέφειας, εξασφαλίζοντας τα ακόλουθα:

- Ότι κάθε πρωτοβουλία της πολιτείας που αποσκοπεί στην προώθηση των εξαγωγών θα χαιρεί πολιτικής έγκρισης στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο. Κάτι τέτοιο είναι σημαντικό, προκειμένου οι πρωτοβουλίες για την προώθηση των εξαγωγών να συμβαδίζουν με τους ευρύτερους στόχους της κυβερνητικής πολιτικής και των προταγμάτων της εξωτερικής πολιτικής αλλά και για να διασφαλίζεται η άσκηση της ενδεδειγμένης πολιτικής πίεσης, όπου απαιτείται.
- Ότι θα επιτυγχάνεται ο απαραίτητος συντονισμός και η ανάπτυξη συμπληρωματικότητας και συνεργειών μεταξύ των διαφόρων φορέων πολιτικής, καθώς είναι πρακτικά επιβεβαιωμένο ότι αποσπασματικές προσπάθειες οδηγούν σε πενιχρά αποτελέσματα και σε απώλεια πολύτιμων πόρων.
- Ότι οι επιχειρησιακοί φορείς του δημοσίου που είναι επιφορτισμένοι με την υλοποίηση των πολιτικών για την προώθηση των εξαγωγών θα λειτουργούν με τρόπο τυποποιημένο, προβλέψιμο

και μέσω συναρθρωμένων προκαθορισμένων διαδικασιών.

- Ότι οι ιδιωτικοί φορείς που εκπροσωπούν την επιχειρηματική κοινότητα θα βρίσκονται σε διαρκή και ανοικτό διάλογο με τους φορείς δημόσιας πολιτικής, μέσα από ένα θεσμοθετημένο και οργανωμένο σύστημα.

Ειδικότερα προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις:

III.Γ.1. Σύστημα διοίκησης

Πρωθείται, αφενός, η σύσταση (Διυπουργικής) **Επιτροπής Εξωστρέφειας**, η οποία θα λειτουργεί ως συντονιστικό όργανο (αποτελούμενο από Υπουργούς και Γεν. Γραμματείες Υπουργείων) σε ανώτερο επίπεδο λήψης αποφάσεων για την πολιτική εξωστρέφειας, και, αφετέρου, η σύσταση **Επιχειρησιακής Επιτροπής Εξωστρέφειας**, η οποία θα λειτουργεί ως βασική υποστηρικτική δομή του ανωτέρω πολιτικού οργάνου, για τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών. Η σύσταση της (Διυπουργικής) Επιτροπής Εξωστρέφειας έχει ήδη εγκριθεί από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥΣΟΙΠ) στις 2/3/2016 και έχει δημοσιευθεί σχετική απόφαση του Πρωθυπουργού (ΦΕΚ Β', αρ. 631 / 9-3-2016), ενώ η σύσταση της Επιχειρησιακής Επιτροπής αναμένεται να εγκριθεί με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου μέχρι το τέλος Μαρτίου τ.έ.

Ειδικότερα, η Επιχειρησιακή Επιτροπή Εξωστρέφειας θα έχει ως αρμοδιότητα την εισήγηση συγκεκριμένων προτάσεων πολιτικής στη Διυπουργική Επιτροπή, αλλά και τον συντονισμό, όπως και την παρακολούθηση, υλοποίησης των δράσεων της εθνικής στρατηγικής για την προώθηση της εξωστρέφειας, την οποία θα υιοθετεί η Διυπουργική Επιτροπή. Στο έργο της προβλέπεται να συνεπικουρείται από συμβουλευτική επιτροπή εκπροσώπων επιχειρηματικών και εξαγωγικών φορέων, με τους οποίους θα διαβουλεύεται τακτικά με στόχο την επικαιροποίηση των αναγκών των εξαγωγέων και το βέλτιστο σχεδιασμό της πολιτικής των εξαγωγών.

Τέλος, η Επιχειρησιακή Επιτροπή Εξωστρέφειας θα μπορεί να εισηγείται στο πολιτικό συντονιστικό όργανο (Διυπουργική Επιτροπή) τη σύσταση **Ομάδων Έργου** επιφορτισμένων με την ευθύνη προώθησης / παρακολούθησης επιμέρους δράσεων, όπου κρίνεται απαραίτητο. Το παρόν σχέδιο δράσης προβλέπει, κατά προτεραιότητα, τη σύσταση δύο τέτοιων ομάδων που θα λειτουργούν σε διαρκή βάση και ειδικότερα:

III.Γ.1.(α) Ομάδα παρακολούθησης του συστήματος ενισχύσεων της εξωστρέφειας

Η θεσμοθετημένη συνεργασία των εμπλεκομένων φορέων μέσω της εν λόγω Ομάδας ουσιαστικά θα αποτελεί τον μηχανισμό ο οποίος καλείται να παρακολουθεί οργανωμένα οποιαδήποτε δράση σχετίζεται με υφιστάμενα ή προτεινόμενα σχήματα / εργαλεία οικονομικής ενίσχυσης της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας. Ευρύτερος στόχος είναι η συντονισμένη και κατά τρόπο αποτελεσματικό αξιοποίηση όλων των υφιστάμενων δομών και εργαλείων για την ενίσχυση της εξωστρέφειας (τραπεζικός τομέας, ΟΑΕΠ, επιμελητήρια, σύνδεσμοι, Επιχειρησιακά Προγράμματα κλπ).

Παράλληλα, και ειδικά σε ό,τι αφορά χρηματοδοτήσεις που κάνουν χρήση κοινοτικών πόρων της ΕΕ, το εν λόγω όργανο θα καλείται να σχεδιάσει / εισηγηθεί έργα και δράσεις που αποσκοπούν:

- Στην ενίσχυση της εξωστρέφειας και των μηχανισμών προώθησης των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών στις διεθνείς αγορές και δίκτυα μέσω άυλων ενεργειών (ενέργειες προώθησης, συμμετοχή σε εκθέσεις, μελέτες αγορών, Ημέρες Πληροφόρησης "Contact Days", Επιχειρηματικά Fora, κ.ά.),
- Στην ανάπτυξη/διεύρυνση της παραγωγικής βάσης στοχευμένα σε επιλεγμένους εξωστρεφείς δυναμικούς τομείς,
- Στην ενίσχυση των αλυσίδων αξίας σε δυναμικούς και εξωστρεφείς τομείς μέσω της ανάπτυξης συνεργατικών σχηματισμών (clusters) για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων,
- Στην ενίσχυση της ρευστότητας των εξαγωγικών μονάδων μέσω πρόσβασης σε δανειακά κεφάλαια / εγγυήσεις, αλλά και σε συμμετοχές στο ίδιο κεφάλαιο των εταιρειών,
- Στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού μέσω εξειδικευμένης κατάρτισης,
- Στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τη διευκόλυνση των εξωστρεφών επιχειρήσεων.

Οι εν λόγω πράξεις/δράσεις μέσω των προβλεπόμενων διαδικασιών θα υποβάλλονται από τους φορείς εξωστρέφειας και τους δυνητικούς δικαιούχους στις αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές, ώστε να εντάσσονται προς χρηματοδότηση στα εκάστοτε Επιχειρησιακά Προγράμματα αρμοδιότητάς τους.

Τα εν λόγω έργα / δράσεις αφορούν είτε στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, είτε στην ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας. Οι δράσεις κρατικών ενισχύσεων, επιχορηγήσεις ή/και Μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής (ΜΧΤ), δύνανται να χρηματοδοτηθούν εφόσον συνάδουν με τα προβλεπόμενα στα Επιχειρησιακά Προγράμματα και η αναγκαιότητά τους έχει αναδειχθεί και καταγραφεί στα εργαλεία / μελέτες που υποδεικνύονται από τα Κοινοτικά Κανονιστικά έγγραφα και συνιστούν αιρεσιμότητες για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων στην Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 (ex ante χρηματοδοτικών εργαλείων, μελέτη για την αναδιάρθρωση της αγοράς εργασίας, εθνική και περιφερειακή ris3, κ.ά.).

III.Γ.1.(β) Ομάδα προγραμματισμού, παρακολούθησης & αποτίμησης δράσεων εξωστρέφειας

Έργο της συγκεκριμένης Ομάδας θα είναι η ανάπτυξη ενός πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των φορέων χρηματοδότησης αλλά και των φορέων υλοποίησης δράσεων προβολής και προώθησης των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων, ώστε να διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα και να μεγιστοποιείται η αποτελεσματικότητά τους, καθώς και η αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων.

Επιπλέον, έργο της Ομάδας θα αποτελέσει και η δημιουργία πλαισίου κανόνων για την παρακολούθηση και αποτίμηση των προωθητικών δράσεων που υλοποιούνται, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα των δράσεων προβολής και προώθησης, όπου δεν είναι εύκολο να έχουμε άμεσα μετρήσιμα αποτελέσματα.

Λήψη τεχνικής βοήθειας:

Για την ολοκλήρωση του έργου της εν λόγω Ομάδας κρίνεται σκόπιμη η συνδρομή εμπειρογνώμονα άλλου κράτους ή διεθνούς οργανισμού (τεχνική βοήθεια άρθρου 25 του Κανονισμού ΕΕ 1303/2013) για την παροχή τεχνογνωσίας για:

- την ανάλυση βέλτιστων διαδικασιών, πρακτικών και μεθοδολογικών εργαλείων που χρησιμοποιούνται διεθνώς για προγραμματισμό, παρακολούθηση και αποτίμηση των δράσεων εξωστρέφειας.
- την τυποποίηση των διαδικασιών για τη συνεργασία μεταξύ των εμπλεκομένων φορέων σε όλα τα απαραίτητα βήματα για την κατάρτιση και εκτέλεση των δράσεων εξωστρέφειας.

- την πρόταση μεθοδολογικού πλαισίου παρακολούθησης συνεργειών, για την ενίσχυση της συμπληρωματικότητας και την αποφυγή επικαλύψεων των δράσεων εξωστρέφειας όλων των συναρμόδιων φορέων.

Επισπεύδων φορέας: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού / Enterprise Greece, Υπουργείο Εξωτερικών, Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Συντονισμού του Κυβερνητικού Έργου.

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης:

- Σύσταση Διυπουργικής Επιτροπής Εξωστρέφειας: 1^ο τρίμηνο 2016
- Σύσταση Επιχειρησιακής Επιτροπής Εξωστρέφειας: 1^ο τρίμηνο 2016
 - ο Σύσταση ομάδας για την διαμόρφωση συστήματος ενισχύσεων της εξωστρέφειας: 2^ο τρίμηνο 2016
 - ο Σύσταση ομάδας για τη βελτίωση προγραμματισμού, παρακολούθησης & αποτίμησης δράσεων εξωστρέφειας: 2^ο τρίμηνο 2016
- Παροχή τεχνικής βοήθειας του άρθρου 25:
 - Υποβολή αιτήματος: 1^ο τρίμηνο 2016
 - Υπογραφή σύμβασης: 2^ο τρίμηνο 2016
 - Διάρκεια τεχνικής βοήθειας: 3^ο και 4^ο τρίμηνο 2016

III.Γ.2. Διαχείριση κρίσεων

Για την άμεση ανταπόκριση σε έκτακτα περιστατικά ή καταστάσεις που επηρεάζουν δυσμενώς την εξαγωγική δραστηριότητα της χώρας (π.χ. επιβολή εμπορικών κυρώσεων) προβλέπεται ανάπτυξη ενός συστήματος διαχείρισης κρίσεων.

Συντονιστικός ρόλος θα ανατεθεί σε οργανική μονάδα του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού. Αντίστοιχα, στους συναρμόδιους φορείς και Υπουργεία θα οριστούν σχετικά σημεία επαφής.

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης:

- Ανάθεση αρμοδιοτήτων από τον Γενικό Γραμματέα: 2ο τρίμηνο 2016
- Ορισμός σημείων επαφής: 3ο τρίμηνο 2016
- Στελεχιακή και υλικοτεχνική ενδυνάμωση συντονιστικής μονάδας: 3ο - 4ο τρίμηνο 2016